

ban folytatta. Szüleit később a körülmények Szatmárra vezérelték, ahol is az ot-tani főgimnáziumban fejezte be iskolai tanulmányait. Eleintén gépészmérnök akart lenni, de a városba szintársulat jött és ez egészen lenyűgözte fogékony lelkét. 1872-ben beiratkozott a színészi-képezdébe, melynek sikeres végzése után 1875-ben Lászy Vilmos kassai igazgató szerződtette. 1876-ban vette nőül Lenkey Etelka naiva színésznőt, akivel együtt végeztek el sikeresen a pesti színi-képezdét. A vándorpálya Kassán, Miskolcon, Ungváron stb. csak rövid ideig tartott. 1878-ban ugyanis meghívták a kolozsvári Nemzeti Színházhoz, melynek mint színész és rendező 1884-ig közszerepetben álló tagja volt. Innen Paulay Ede szerződtette a budapesti Nemzeti Színházhoz, hol 28 évig volt a színház büszkesége. Kedvesebb szerepei: Molière: »Fősvány«-ében: Harpagon; »Képzelt beteg«-ben: a címszerep; »Dandin György«-ben: a címszerep; Shakespeare: »Vízkereszt«-jében: Malvolio; a »Velencei kalmár«-ban: az öreg Lancelot Gobbo; Gárdonyi Géza: »Bor« Mihály bácsi, Csiky Gergely »Nagymamá«-jában: Koszta Sámuel. 1911. évben, mint a Nemzeti Színház örökös tagja nyugdíjba vonult s a közönségtől Gárdonyi Géza »Annuská«-jában mint János barát búcsúzott el.

Foglalkozott a színművészetén kívül az irodalommal is és számtalan színdarabot, regényt, monológot, verset és tárca-cikket írt. Darabjai közül többet koszorúzott meg a Magyar Tudományos Akadémia is. Nevezetesebb színdarabjai: »Phaeton«, dráma 4 felv. 1874-ben adták Kassán. »Isole«, szmű 5 felv. 1875. Kassa. »Corneille szerelme«, szmű 2 felv. 1879. Kolozsvár. »János és János«, vj. 3 felv. 1879. Kolozsvár. »Munkácsi rabok«, népszmű 4 felv. 1879. Kolozsvár. »Ricinusz halála«, boh. 4 felv. 1880. Kolozsvár. »Csák Máté«, trag. 5 felv. 1880. Kolozsvár. »Csak egy színdarab«, vj. 3 felv. 1880. Kolozsvár. »Jó módúak«, szmű 4 felv. 1880. Kolozsvár. »A sehonnai«, népszmű 3 felv. Népszínház, Budapest. 1881. »A grófné férjének felesége«, vj. 1 felv. 1881. Kolozsvár. »Tubarózsa«, népsz. 3 felv. 1883. Kolozsvár. »Furcsa parasz-tok«, boh. 4 felv. 1882. Kolozsvár. »Az őszinték«, vj. 3 felv. Nemzeti Színház, Bu-

dapest. 1886. »A kókai ház«, vj. 3 felv. Nemzeti Színház, Budapest, 1887. »A Mu-mus«, vj. 4 felv. Nemzeti Színház, Budapest, 1889. »Az apósok«, vj. 3 felv. Nemzeti Színház, Budapest, 1890. (Ugyan-ez: »Die Schwiegerväter«, vj. 3 felv. Bécs, Carl Theater, 1892. Olaszul: »J svoceri«, vj. 3 felv. Róma, 1894.) »A pogány magyarok«, szmű 5 felv. A Magy. Tud. Akad. (Kóczán-díj) 100 arannyal kitüntette. Bem. Nemzeti Színház, 1891. »A kapi vár«, tört. vj. 4 felv. A Magy. Tud. Akad. (Teleki-díj) 100 arannyal kitüntette. Bem. Nemzeti Színház, 1892. »A csehül jártak«, boh. 4 felv. Nemzeti Színház, 1893. »Sámuel király«, tört. szmű 5 felv. Nemzeti Színház, 1894. »Kisvárosi nagyságok«, vj. 3 felv. Nemzeti Színház, 1895. »Az emberevő«, vj. 3 felv. Nemzeti Színház, 1900. »Caraffa«, tört. szmű 4 felv. »Az anyósok«, vj. 1 felv. Nemzeti Színház, 1899. »A fekete cár«, tört. szmű 5 felv. A Magy. Tud. Akad. (Teleki-díj) 100 arannyal jutalmazta, 1912. »A paraszt tromf«, népszmű 4 felv. Városligeti Színkör. »A hattýúdal«, dráma 2 felv. (Utolsó színdarabja). — Regényei: »Miska biográfiája«, 1881. Kolozsvár. »Egy krajcár emlékiratai«, 1882. Kolozsvár. »Sátán a földön« (verses regény), 1883. Budapest, Révai-kiadás. »A művészet nyomorultjai«, 1893. Budapest, Wodianer-kiadás. »Coeur dame«, Kolozsvár, 1884. »A rossz asszony«, Budapest, 1884. Révai Testv. »Két vén gyerek«, Budapest, 1885. Pallas Könyvtár. »Júlia«, Budapest, 1887. Révai Test. »Az asszony természetrajza«, 1890. Budapest. Singer és Wolfner. »Dolgozók és naplopók«, Budapest, 1889. Révai. »Sárga ház«, 1889. Budapest, Ország-Világ. »Burkus kutya«, regény. Budapest, 1899. Magyar Írók. »Az arcisme«, Budapest, Könyves Kálmán, 1892. — Monológok: »A kakasülön«, »A levél«, »A szórazott kisasszony«, Desperat úr, »Filippó«, »Egy baleset«, »A bányaszerencsétlenség«, »Az anyak«, »Az új lakó«, »Egy kedves ember«, »A hipnotizmus«, »Egy ideges ember«, »A tolvaj«, »Az öngyilkos«, »Jer idek«, »A föld és népei«, »A volapük«, »A potyajegy«, »A batyubál«, »Egy tót táncmester«, »Bajos Jeremiás«, stb.

Móricz Zsigmond a következő méltatást írta róla lexikonunk számára: